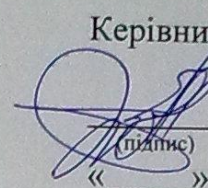

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту (№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник проектної групи

I.O. Самоїленко

(ініціали та прізвище)

« »

2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Інтелектуальна власність
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 073 «Менеджмент»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Менеджмент»
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

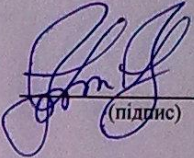
Харків 2020 рік

Робоча програма «Інтелектуальна власність»
(назва дисципліни)

для студентів за спеціальністю 073 «Менеджмент»,
освітньою програмою «Менеджмент»,

«27» серпня 2020 р., – 11 с.

Розробник: Вартанян В.М., д.т.н., професор каф. 602
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

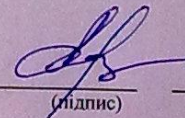

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри менеджменту (№ 602)
(назва кафедри)

Протокол № 1 від «31» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

А.В. Доронін
(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів - 4	<p style="text-align: center;">Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і найменування)</p> <p style="text-align: center;">Спеціальність <u>073 «Менеджмент»</u> (код і найменування)</p> <p style="text-align: center;">Освітня програма <u>«Менеджмент»</u> (найменування)</p> <p style="text-align: center;">Рівень вищої освіти: другий (магістерський)</p>	Обов'язкова
Кількість модулів – 1		Навчальний рік
Кількість змістовних модулів 2		2020/2021
Індивідуальне завдання немає		Семестр
(назва)		1-й
Загальна кількість годин – 32/120 <i>кількість годин аудиторних занять* / загальна кількість годин</i>		Лекції*
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 <i>кількість годин</i> самостійної роботи студента – 7 <i>кількість годин</i>		16 годин
		Практичні, семінарські*
		16 годин
		Лабораторні*
	– годин	
Самостійна робота		
88 годин		
Вид контролю		
модульний контроль, залік		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 32/88 - кількість годин аудиторних занять/ кількість годин самостійної роботи.

*Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину залежно від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення: глибоке засвоєння знань щодо правового регулювання відносин, що мають місце під час виникнення, використання та охорони об'єктів права інтелектуальної власності.

Завдання: формування у студентів фахових знань щодо загальних положень права інтелектуальної власності, її інститутів, понять та видів об'єктів і суб'єктів права інтелектуальної власності, підстав виникнення, умов і порядку використання її результатів, порядку та способів захисту порушених прав.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей:**

Загальні:

- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу,

фахові:

- здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;
- здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом;
- вміти підготувати і провести експеримент, обробити результати досліджень і оформити їх у вигляді наукового звіту, статей в науково-економічному збірнику, патентів.

Програмні результати навчання:

- критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;
- ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;
- вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу);
- вміти моделювати об'єкти і процеси у сфері менеджменту, застосовуючи математичні методи та інформаційні технології.

Міждисциплінарні зв'язки: Методологія і організація наукових досліджень. Психологія і педагогіка вищої школи. Інформаційні системи і технології в управлінні організацією.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Основні теоретичні поняття

Тема 1. Вступ до навчальної дисципліни "Інтелектуальна власність".

Поняття, предмет і завдання курсу «Інтелектуальна власність». Система законодавства в сфері ІВ. Структура Державної системи правової охорони ІВ. Еволюція інтелектуальної власності в Україні. Стан охорони об'єктів інтелектуальної власності за радянські часи і пострадянський період.

Тема 2. Авторське право та суміжні права як об'єкт інтелектуальної власності.

Об'єкти і суб'єкти авторського права і суміжних прав. Об'єкти охорони авторського права. Об'єкти інтелектуальної власності, що не охороняються авторським правом. Об'єкти охорони суміжним правом.

Суб'єкти авторського права і суміжних прав. Інфраструктура для реалізації авторських прав. Організації колективного управління авторськими правами. Виникнення і здійснення АП. Державна реєстрація авторського права. Співавторство. Суб'єкти АП. Термін дії авторського права. Особисті немайнові та майнові права автора. Термін дії суміжних прав.

Тема 3. Винаходи (корисні моделі) та промислові зразки як об'єкт інтелектуальної власності.

Винахід (корисна модель) - результат інтелектуальної діяльності людини. Умови надання правової охорони. Умови патентоспроможності винаходу, корисної моделі. Промислові зразки як ОІВ.

Об'єкти ПЗ та умови надання правової охорони.

Тема 4. Знаки для товарів і послуг як об'єкт інтелектуальної власності. Право на фірмове (комерційне) найменування.

Знак для товарів і послуг (торгова марка), Умови надання правової охорони ЗТП. Види товарних знаків. Основні функції товарних знаків. Підстави для відмови в наданні правової охорони. Попереджувальна маркіровка. Фірмове (комерційне) найменування. Відмінності між фірмовими найменуваннями і товарними знаками

Тема 5. Раціоналізаторські пропозиції як об'єкт інтелектуальної власності.

Раціоналізаторська пропозиція. Критерії визнання пропозиції, раціоналізаторською.

Тема 6. Комерційна таємниця як об'єкт інтелектуальної власності. "Ноу-хау".

Поняття: комерційна таємниця, ноу-хау. Об'єкт ноу-хау. Основні характерні риси комерційної таємниці.

Модульний контроль

Змістовний модуль 2. Реєстрація та захист інтелектуальної власності

Тема 7. Правова охорона засобів індивідуалізації учасників товарного обігу.

Правова охорона зазначень походження товарів. Поняття об'єктів та суб'єктів прав на кваліфіковане зазначення походження товарів критерії охороноспроможності. Права та обов'язки власників охоронних документів. Міжнародна охорона промислової власності.

Порядок патентування об'єктів промислової власності в іноземних державах. Принципи визначення доцільності і процедури правової охорони в іноземних державах. Правова охорона відповідно до національних законодавств. Правова охорона відповідно до договору про патентну кооперацію. Правова охорона відповідно до регіональних угод.

Міжнародна охорона об'єктів авторського права і суміжних прав. Принципи національного режиму. Принцип "автоматичної" охорони. Пріоритет міжнародного права перед національним.

Основні моменти порушення прав інтелектуальної власності. Дії, що визнаються порушенням прав власників чинних охоронних документів та заявників. Дії, що визнаються як порушення авторських прав і суміжних прав. Захист прав в судовому порядку

Тема 8. Патентна документація і її особливості.

Поняття: Патентна документація. Джерела патентної інформації. Класифікації ОІВ.

Складання заявки на винаходи (корисні моделі). Формула винаходу (корисної моделі) як юридичний і технічний документ.

Склад заявки. Оформлення документів заявки. Загальні вимоги до змісту документів заявки. Заява про видачу патенту. Структура опису винаходу (корисної моделі). Формула винаходу (корисної моделі). Суть і призначення формули винаходу. Вимоги до формули винаходу. Істотні ознаки винаходу, корисної моделі. Правила складання формули винаходу (корисної моделі). Реферат. Складання заявки на реєстрацію товарних знаків. Склад документів.

Тема 9. Методика проведення патентного пошуку. Види патентного пошуку.

Поняття патентного пошуку. Види патентного пошуку. Процедура патентного пошуку. Визначення предмету пошуку. Визначення області пошуку інформації. Визначення ретроспективної (глибини) пошуку. Вибір джерел інформації.

Тема 10. Права та обов'язки автора (винахідника), власника прав на об'єкт інтелектуальної власності.

Права автора (винахідника), власника прав на об'єкт інтелектуальної власності. Обов'язки автора (винахідника), власника прав на об'єкт інтелектуальної власності. Система захисту прав автора та власника прав на об'єкт інтелектуальної власності. Форми захисту.

Тема 11. Економіка та управління інтелектуальною власністю.

Об'єкти інтелектуальної власності як товар. Вклад об'єктів інтелектуальної власності в міжнародну торгівлю між розвиненими країнами. Життєвий цикл об'єктів інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність як нематеріальний актив.

Нормативно-правові акти, що регулюють правовідносини стосовно нематеріальних активів. Зміст майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності. Передача прав на об'єкти інтелектуальної власності. Обмеження прав власника.

Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Ліцензія та її види. Невиключно (проста), виключна, повна, одинична, супутня, перехресна, відкрита, примусова, субліцензія тощо. Поняття "ліцензіар", "ліцензіат" і ціни ліцензії.

Договір про передання виключних майнових прав. Підходи до оцінки вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Модульний контроль

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		п	лаб	с.р.	
Модуль 1					
Змістовний модуль 1. Основні теоретичні поняття					
1. Вступ до навчальної дисципліни "Інтелектуальна власність".	7	1	-		6
2. Авторське право та суміжні права як об'єкт інтелектуальної власності.	10	2	2		6
3. Винаходи (корисні моделі) та промислові зразки як об'єкт інтелектуальної власності.	12	2	2		7
4. Знаки для товарів і послуг як об'єкт інтелектуальної власності. Право на фірмове (комерційне) найменування.	11	1	2		7
5. Раціоналізаторські пропозиції як об'єкт інтелектуальної власності.	11	1	2		8
6. Комерційна таємниця як об'єкт інтелектуальної власності. "Ноу-хау"	9	1	-		8
Модульний контроль.	2				2
Разом за змістовним модулем 1	60	8	8		44
Змістовний модуль 2. Реєстрація та захист інтелектуальної власності					
7. Правова охорона засобів індивідуалізації учасників товарного обігу	12	2	2		8
8. Патентна документація і її особливості.	11	1	2		8
9. Методика проведення патентного пошуку. Види патентного пошуку.	11	1	2		7
10. Права та обов'язки автора (винахідника), власника прав на об'єкт інтелектуальної власності.	12	2	2		7
11. Управління інтелектуальною власністю.	14	2	-		12
Модульний контроль	2				2
Разом за змістовним модулем 2	60	8	8		44
Усього годин	120	16	16	-	88

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна
1	Авторське право та суміжні права як об'єкт інтелектуальної власності. Оформлення та захист прав.	2
2	Знаки для товарів і послуг як об'єкт інтелектуальної власності. Оформлення та захист прав.	2
3	Комерційна таємниця як об'єкт інтелектуальної власності та недобросовісна конкуренція. Оформлення та захист прав.	2
4	Оцінки вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності (ІВ) витратними методами	2
5	Оцінки вартості прав на об'єкти ІВ дохідними методами.	4
6	Методи оцінки ризиків при оцінці вартості прав на об'єкти ІВ	4
Разом		16

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1	Інтелектуальна власність та її становлення.	4
2	Теорії права інтелектуальної власності	4
3	Поняття законодавства про інтелектуальну власність, його система й спрямованість	4
4	Види міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність.	4
5	Правонаступники прав інтелектуальної власності. Спадкоємство інтелектуальних прав.	4
6	Держава як володілець прав інтелектуальної власності. Підстави набуття державою прав інтелектуальної власності.	4
7	Правове положення Державного агентства з авторських і суміжних прав, Комітету із захисту прав інтелектуальної власності	3
8	Правове положення патентознавців. Вимоги щодо патентних повірених. Атестація патентних повірених. Повноваження повірених у справах інтелектуальної власності.	3
9	Модульний контроль	2

10	Авторські ліцензійні договори: поняття, характеристика та види. Сторони ліцензійного договору та, правове положення. Поняття, зміст і порядок укладання авторських договорів.	6
11	Колективне управління авторськими й суміжними правами. Поняття і визначення контрафактних порушень авторських та суміжних прав.	6
12	Реквізити патенту. Строки дії патенту. Відміна патенту. Визнання патенту недійсним. Припинення дії патенту.	6
13	Порядок отримання патенту на винахід і корисну модель.	6
14	Правила торгівлі екземплярами аудіовізуальних творів.	6
15	Посвідчення на раціоналізаторську пропозицію.	6
16	Засоби охорони авторських і суміжних прав. Способи захисту авторських і суміжних прав.	5
17	Формальна експертиза та її наслідки. Способи усунення недоліків заявок.	5
18	Права інтелектуальної власності як товар	4
19	Міжнародна система охорони інтелектуальної власності	4
20	Модульний контроль	2
	Разом	88

9. Індивідуальні завдання Не передбачено

10. Методи навчання

Словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.); наочні (ілюстрування, демонстрування) та практичні (практичні роботи, індивідуальне опитування, тестування).

11. Методи контролю

Поточний, тестовий, підсумковий контроль, семестровий контроль (залік).

Контроль і оцінювання якості набутих знань, умінь та практичних навичок студентів має системний характер, базується на принципі наскрізного контролю, який дозволяє забезпечити взаємозв'язок між усіма видами навчального процесу: лекції, семінари, практичні, самостійна та індивідуальна робота студента, поточний контроль, залік.

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного контролю, письмового модульного контролю, підсумкового контролю у вигляді письмового іспиту.

12. Розподіл балів, які отримують студенти (залік)

12.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0...1	5	0...5
Виконання і захист практичних робіт	0...5	4	0...20
Модульний контроль	0...15	1	0...15
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0...1	5	0...5
Виконання і захист практичних робіт	0...5	4	0...20
Модульний контроль	0...15	1	0...15
Виконання і захист РР	0...20	1	0...20
Усього за семестр			0...100

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

- знати теоретичні засади інтелектуальної власності, концепції, основні напрями і проблеми розвитку, удосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності, тенденції та перспективи його розвитку за умов ринкової економіки і демократизації суспільства, основні наукові теорії у сфері інтелектуальної власності;
- основні складові елементи системи права інтелектуальної власності в Україні;
- об'єкти права інтелектуальної власності;
- алгоритм набуття (виникнення) правової охорони різних об'єктів інтелектуальної власності;
- права та обов'язки власників охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності;
- способи розпорядження правом на об'єкти права інтелектуальної власності;
- випадки порушення прав власників чинних охоронних документів.

Необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки:

- визначати основні поняття курсу «Інтелектуальна власність»;
- визначати питання інтелектуальної власності в нормах законодавства України;
- визначати основні складові міжнародної системи охорони та захисту прав інтелектуальної власності;
- визначати вартість предмету ліцензійного договору про передачу прав на використання об'єкту права інтелектуальної власності;
- визначати процедуру захисту прав інтелектуальної власності у разі їх порушення;
- правильно визначати проблеми інтелектуальної власності та законодавства у цій сфері, шляхи їх подолання, тлумачити та розкривати основні поняття, інститути та категорії інтелектуальної власності, здійснювати наукові дослідження і забезпечувати навчальний процес.

12.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Мати мінімум знань та умінь. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи. Знати теоретичні засади інтелектуальної власності, концепції, основні напрями і проблеми розвитку, удосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності, тенденції та перспективи його розвитку за умов ринкової економіки і демократизації суспільства, основні наукові теорії у сфері інтелектуальної власності;

Добре (75 - 89). Твердо знати мінімум знань, виконати усі завдання. Показати вміння виконувати практичні роботи в обумовлений викладачем строк з обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах. Правильно визначати проблеми інтелектуальної власності та законодавства у цій сфері, шляхи їх подолання, тлумачити та розкривати основні поняття, інститути та категорії інтелектуальної власності, здійснювати наукові дослідження і забезпечувати навчальний процес.

Відмінно (90 - 100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати одержанні знання.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Момот В.М. Інтелектуальна власність. Конспект лекцій. 2016
2. Електронний ресурс, на якому розміщено навчально-методичний комплекс дисципліни: http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/Intelektualna_Vlasnist.PDF

14. Рекомендована література

1. Інтелектуальна власність: навчальний посібник / [Т.Г. Васильців, В.В. Апопій, Р.Л. Лупак, О.О. Ільчук]. - Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2015. - 172 с.
2. Верба І.І. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник/ 1.1.Верба, В.О.Коваль; за ред. С.В. Чікін. — 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: НТУУ «КПІ», 2013. - 262 с.
3. Інтелектуальна власність: навчальний посібник / Г.М. Остапович, О.М. Стороженко, Г.В. Уманців, О.В. Фоміна. — К.: КНТЕУ, 2012. — 456 с.
4. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність: підручник. / В. Д. Базилевич. - К.: Знання, 2006.-431 с.
5. Бошицький Ю. Л. Право інтелектуальної власності: навчальний посібник. / Ю.Л. Бошицький.- К.: Логос, 2007. - 488 с.
6. Право інтелектуальної власності: Підручник / За ред. д.ю.н.,проф. О.А.Підпригора і д.ю.н., проф. О.Д.Святоцького. — К.: Видавничий дім. 2006. - 622 с.
7. Цибульов П.М. Введення до інтелектуальної власності / Навчальний посібник. - К.: «Держ. інст. інтел. власн.», 2008. - 124 с.
8. П. Т. Бубенко. Інтелектуальна власність: навчальний посібник / П.Т. Бубенко, В.В. Величко, С.М. Глухарев; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. - Х.:ХНАМГ, 2011. - 215 с.
9. Право інтелектуальної власності: Академ. курс: підручник для студентів вищих навч. закладів / О.А. Підпригора, О.Б. Бутнік-Сіверський, В.С. Дроб'язко та ін.; за ред.. О.А. Підпригора, О.Д. Святоцького. — 2-ге вид., переробл. та допов. — К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре» , 2004,- 672 с.
10. Охорона інтелектуальної власності в Україні / С.О.Довгий, В.О.Жаров, В. О. Зайчик та ін. - К.: Форум, 2002. -319с.
11. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності: навч. посібник. /І.І. Дахно. - К. : Либідь, 2003.-200 с.
12. Козырев А. Н., Макаров В. Л. Оценка стоимости нематериальных активов и интеллектуальной собственности. / А. Н. Козырев, В. Л. Макаров. - М.: Интерреклама 2003.- 352 с.
13. Шатраков А. Ю. Управление интеллектуальной собственностью и исключительными правами промышленных предприятий. / А.Ю. Шатраков. - М.: Экономика, 2009,- 192 с.

15. Інформаційні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни "Інтелектуальна власність" для магістрів / Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут": Момот В.М. - Харків. 2019. - 114 с. - Умови доступу: <http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/> http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/Intelektualna_Vlasnist_Programa.PDF